

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 7/4 2018 s. 2352-2368, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRK MASAL ANLATMA GELENEĞİNDE ELMA ÖDÜLÜ

Tacettin ŞİMŞEK*

Geliş Tarihi: Kasım, 2018

Kabul Tarihi: Aralık, 2018

Öz

Türk masal anlatma geleneğinde belli aşamalar vardır. Tekerlemelerle başlayan masalarda, olay tanıtıldıktan, geliştirildikten ve çözümlendikten sonra anlatıcı, masal çevresinde bir araya gelen kişileri ödüllendirme yoluna gider. Masalda kahramanların kavuşması ve kırk gün kırk gece süren bir düğünle evlenmeleri ideal bir dünya oluşturur. Bu tablodan çocuklar dünyaya gelecek, kazanılan mutluluk artarak devam edecektir. Anlatıcı bu tabloyu tasvir ettikten sonra elde edilen mutluluğu çoğaltmak için gökten üç elma düşürür. Elmaları kendisi ve dinleyici arasında paylaşır.

Türk masallarının sonunda gökten üç elma düşer. Gökten düşmek kutsallığın ifadesidir. Gökten gönderilme, cennetten gelme çağrışımını içinde barındırır.

Makalede geleneksel masalarda olduğu gibi telif masalarda da elmanın nasıl paylaşıldığına ilişkin tespitler ortaya konacak, çağdaş masalarda bazı değişikliklerle bu geleneğin sürdüğünü gösteren örneklerle yer verilecek, kültür aktarımı açısından bunun önemi vurgulanacaktır.

Anahtar Sözcükler: Masal anlatma, elma, üç elma, ödül, kültür aktarımı.

APPLE AWARD IN THE TRADITION OF TURKISH TELL TALE

Abstract

There are certain stages in the Turkish telling tales tradition. In the tales that begin with tongue twister after the event is introduced, development, and analyzed, the narrator rewards people coming together. It is an ideal world for the reunion of heroes in tale and marry in a forty-night and forty-night wedding. Children will be born from this family, the happiness gained will continue to increase. The narrator tells falling three apples from the sky to reproduce the happiness obtained after depicting this scene. He shares the apples between himself and the listener.

At the end of Turkish tales, three apple fall from the sky. Fall from the sky is the expression of holiness and evokes the heaven.

In this paper, how apples are shared in written tales will be determined, examples showing that this tradition continues with some changes in contemporary tales will be given, and the importance of this in terms of culture transfer will be emphasized as in traditional tales.

Keywords: Telling tales, apple, three apples, award, culture transfer.

* Dr. Öğr. Üyesi; Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, tacettinsimsek@atauni.edu.tr.

Giriş: Masal meyvesi

Elma, mitolojik dönemden beri sözlü gelenekte var olan bir meyvedir. Mit, masal ve hikâyelerde elmaya sıklıkla yer verilir. Eski Türkçede “al” (kırmızı) sözcüğüyle ilişkili olarak “alma”, “almıla” gibi adlarla tanınır.

Yunan mitolojisinde ilk güzellik yarışmasının ödülü bir altın elmadır. Ölümlü kral Peleus’la deniz perisi Thetis’in Olympos’ta düğünü vardır. Düğüne çağrılmadığı için öfkelenen Nifak Tanrıçası Eris düğüne gelir ve tören sırasında bir masaya, üzerinde “en güzele” yazılı altın bir elma bırakır Böylece ilk nifak tohumunu tanrıçalar arasına ekmiş olur (Kozanoğlu, 1992).

Zeus’un karısı Hera, Savaş ve Bilgelik Tanrıçası Athena ve güzellik tanrıçası Afrodit, “en güzel benim” diyerek elmayı sahiplenmek isterler. Tartışmaya son noktayı koymak Zeus’a düşse de, Tanrılar Tanrısı Zeus, tercih yapmanın zorluğunu görünce elmayı en güzele vermesi için Kaz Dağlarının yakışıklı çobanı Paris’i görevlendirir. Üç Tanrıça, elmayı alabilmek için hem görünüşleri hem de vaatleriyle Paris’i etkilemeye çalışırlar. Athena sonsuz bilgi; Hera krallık vaat eder Paris’e. Afrodit ise dünyanın en güzel kızı Helena’yı vaat eder. Helena’nın aşkını tercih eden Paris, altın elmayı Afrodit’e uzatır. Üzerinde “en güzele” yazılı altın elma Afrodit’in ellerindedir artık. Bu, Afrodit’in güzellik tanrıçası olarak tescili demektir.

Yine Yunan mitolojisinde Herakles’e (Herkül), “güneşin battığı, Atlas’ın gök kubbeyi taşıdığı yerde bulunan bir bahçedeki ağaçtan elma alıp getirme görevi” verilir. Herakles “Akşam Kızlarının Bahçesi” denen ve cenneti simgeleyen bu yere gelir, bahçeyi koruyan yüz başlı ejderle savaşı. Atlas’ı ikna ederek bu bahçeden üç elma almayı başarır ve geldiği yere döner. Böylece elma iradenin, gücün ve ikna yeteneğinin sınanma aracı olur.

Türklerin Oğuz Kağan’dan beri gerçeğe dönüştürmek istediği en eski ütopyasının adı Kızılelma’dır. Türkçe Sözlük’te “Yeryüzündeki bütün Türkleri birleştirip büyük bir imparatorluk kurmayı amaç olarak alan ülkü” (TDK, 2005, s. 1177) biçiminde tanımlanan Kızılelma, gün doğusundan gün batısına bütün dünyaya hâkim olma ve düzen verme hayalini temsil eder. Somut göstergeleri arasında İstanbul, Viyana, Roma gibi mekânlar sayılsa da asıl karşılığı bütün yeryüzüdür.

Osmanlı yazılı kaynaklarında “Kızılelma” ile, Türk fetihlerinin son noktası olan hayalî ya da gerçek bir şehre (veya ülkeye) işaret edilir. Efsanelerin bazılarında Kızılelma olarak büyük Hristiyan şehirleri kastedilir. İstanbul, Viyana, Budapeşte, Roma gibi, diğer bazıları ise, demir kapının ardında Akhunlar’ın Dağıstan şehrine işaret eder (Boratav, 2012, s. 88).

Elma, Türk halk kültüründe üremenin, çoğalmanın, yayılarak büyümenin ve murat almanın sembolüdür. Uygur Türkleri'ne göre elma, koruyucu bir güce sahiptir. Şaman geleneğine ait kırk çıkarma töreninde, banyo suyuna kırk adet taş, nazar boncuğu ve altın atılır, bebek ve anne bu suyla yıkanır; elma kurusunun bulunduğu tütsüyle de kötü ruhlar kovulur. Başkurlarda evlendiği zaman çok çocuklu olması istenen kız çocuğuna *Almla* adı konur. Kırgızlar, elma ağacının kadınlarda doğurganlığı sağladığına inanırlar (Kalafat, 1999, akt.: Üstünova, 2011, s. 149).

Boratav'ın *Az Gittik Uz Gittik* kitabındaki *Çember Tiyar* masalının kahramanı, nişanlısını elmaya çevirir ve cebine koyarak devin evine getirir. Nişanlısını devlerin yememesi için bunu yapmak zorundadır. Devlerden nişanlısını yemeyeceklerine dair söz aldıktan sonra cebinden elma görünüşündeki nişanlısını çıkarır (1969, s. 158). Elma aracılığıyla sorumluluk bilinci ve emaneti koruma duygusu sembolleştirilir.

Elma bir yandan neslin devamını sağlarken bir yandan da bereketi, bolluğu, baht açıklığını simgeler (Bilkan, 2009, s. 110).

Elma yiyerek hamile kalma ve çocuk sahibi olma motifine *Kerem ile Aslı, Tahir ile Zühre, Arzu ile Kamber, Hurşit ile Mahmihri, Şah İsmail, Lâtif Şah, Melikşah ile Güllühan, Varaka ile Gülşah* gibi halk hikâyelerinde de rastlanır (Duymaz, 2001, s. 147).

Şimşek, Azeri araştırmacı Ehliman Ahundov'dan yaptığı bir alıntıyla masalarda "dirilik, cavanlık ve heyat meyvesi" olarak tasvir edilen elmanın insanı gençleştirme, ölümden kurtarma ve ölüyü diriltme gibi işlevlere sahip olduğunu kaydeder. Türk kültüründe bereketin, çoğalmanın, verimliliğin, gençliğin, güzelliğin, sağlığın, inancın sembolü olan elma, bu özelliklerinin yanında ölümsüzlüğün de ilacıdır (2008, s.200-203). Alptekin'in derlediği *Padişahın Üç Kızı* masalında bir elmanın üçte birini yiyen taş kesilmiş atlar canlanır (2002, s. 246).

Sakaoğlu'nın derlediği *Aynı Kızı Seven Üç Kardeş* masalında, kardeşler sevdikleri kızla evlenebilmek için bir sınava tabi tutulurlar. Üçü de gurbete çıkacak ve gurbetten önemli birer nesne ile döneceklerdir. Altı yıl gurbette kalan kardeşlerden küçüğü kazandığı parayla sihirli bir ayna, ortancası sihirli bir halı, büyüğü de sihirli bir elma satın alır. Dönüş yolunda sihirli ayna ile sevdikleri kızın ölümcül hasta olduğunu görür, sihirli halı ile kızın bulunduğu saraya ulaşır, sihirli elma ile de onu sağlığına kavuştururlar (2002, s. 501-502).

Anadolu masallarında elma, sağaltıcı, iyileştirici işlevinin yanında, çocuğu olmayan çiftlere yedirildiğinde çocuk sahibi olacaklarına inanılan bir nesnedir. Masalarda ve halk hikâyelerinde çocuğu olmayan kişiler bir derviş tarafından verilen elma sayesinde çocuk sahibi

olurlar. Birçok destan, halk hikâyesi ve masalda Hızır (pir, derviş, veli) tarafından verilen elma, “züriyet motifi” olarak değerlendirilir ve neslin devamını sağlar (Cemiloğlu, 1995, akt. Şimşek, 2008, s. 194).

İkram edilen elma, genellikle eşler arasında yarı yarıya bölüşülerek yenir. Dervişin verdiği elma ile *Leylek* ve *Tasa Kuşu* masallarında padişahın kız çocuğu; *Melikşah*, *Üç Turunçlar* ve *Serencam* masallarında erkek çocuğu olur. *Nar Tanesi* masalında ise İbrahim Bey’in bir kız çocuğu dünyaya gelir (Seyidoğlu, 1975, s. 139)

Sakaoğlu’nun derlediği *Melikşah* masalında da, çocuğu olmayan padişah, dervişin verdiği sihirli elma ile çocuk sahibi olur (Sakaoğlu, 2002, s. 397).

Masallarda elma “murat elması” olarak da geçer. Eflâtun Cem Güney’in *Üç Elma* masalında çocuğu olmayan padişah öfke doludur. Sarayın bahçesindeki ağaçlar bile bu öfkeden kurur. Padişahın eşi, çocuk dünyaya getirememenin hüznü içinde saray bahçesinde dolaşırken ağaçlara sitem eder. Dal ucunda tek yeşil filiz kalmış elma ağacı “durdini biliyorum” der ve sözlerine şöyle devam eder: “Eski hâlim olsaydı sana öyle bir elma verirdim ki, ne muradın varsa yerini alırdı ama hani bende o dal, hani dalımda o elma? Padişahın öfkelenip de, her şeyi kırıp geçirdiği o gün benim de kolum, kanadım kırıldı; kuruyup döküldü yaprağım dalım, bir filizcikten geri, kalmadı yeşilim, alım... Şimdi, sabretmesini biliyorsan üstümdeki o filizi koparıp ele güne karşı dikiver; bir gün gelir, benim veremediğimi o verir sana. Adam sen de deme; vereceği elma murat elmasıdır. Yarısını sen ye, yarısını padişaha yedir; dilerim Allah, umarım Allah, her ne muradın varsa verir inşallah!”

Güney, masalın devamını şöyle getirir:

Padişahın karısı da dediğini etmiş; o filizciği koparıp dikeceği yere dikmiş; tamam yedi yıl, yedi ay kendi evladı imiş gibi titremiş üstüne; esen yelden, uçan kuştan korumuş onu... Gel zaman, git zaman, filiz büyümüş, fidan olmuş; bu fidan da serpilip serpilip koskoca bir ağaç olmuş; derken bir bahar çiçek çiçek bezenip yaprak yaprak salınmaya başlamış. Bir de başmış ki, ne görsün; ta tepesinde bir elma... Ha düştüm ha düşüyorum, diyor. Elma da ne elma ya! Bir yanı o kadar beyaz, o kadar beyaz ki, aydan arı, gündenduru... Bir yanı da, güneş mi öpmüş, ne olmuşsa, öyle bir kızarmış, öyle bir kızarmış ki, aldan al, nardan kırmızı...

Daha durur mu hatuncuk, almış elmayı, bölmüş elmayı, yarısını kendi yemiş, yarısını da padişaha yedirmiş... Şimdi, sözü uzatıp da ne biz günaha girelim ne de sizin başınızı ağrıtalım. Aradan dokuz ay, dokuz gün, dokuz saat geçmiş, geçmemiş; nur topu gibi bir oğulları dünyaya gelmiş; gayri sevinçlerine pâyân olur mu? İkinin de deli divana olası gelmiş! (Güney, 2009, s. 180-181).

Helimoğlu Yavuz'un Diyarbakır'dan derlediği *Şato* adlı masalda, hasta olan karısının meyve istemesi üzerine bir şatoya giden koca, şatonun bahçesinde bir ağaçtan elma koparırken cadıya yakalanır. Cadının “elmalarımı çalmaya utanmıyor musun?” sorusu karşısında karısının hasta olduğunu, her gün meyve istediğini, bu elmalardan götürürse belki de iyileşebileceğini söyler ve birkaç elma koparmasına izin ister. Cadı, “Tamam sana iki elma vereceğim. Bunlardan birini sen ye, birini de karın yesin. Bu elmaların yedikten sonra iki çocuğunuz olacak. Bunlardan birini getirip şatoya bırakacaksın. Eğer bırakmazsan başına büyük belalar gelecek, haberin olsun” der. Adam kızlardan birini getireceğine söz verir ve elmaları alıp evine döner. İki elmanın birini kendisi yer, diğerini karısına yedirir. Ardından iki güzel kız çocuğu dünyaya gelir. Birinin adını Deniz, diğerininkini Gül koyarlar. Adam, kızlarından birini cadıya vermeye kıyamaz. Ancak cadı her gece adamın rüyasına girerek verdiği sözü hatırlatır, kızlardan birini şatoya getirmesini ister. Baba, beş yaşına giren kızlarından sarı saçlı mavi gözlü Deniz'i şatoya götürüp bırakır (2002, s. 280-281).

Benzeri bir durum Demir'in (2017) derlediği *Ahmet ile Mahmut* masalında da görülür. Bir derviş, çocuğu olmayan padişaha cebinden çıkarıp ikiye böldüğü bir elmayı verir. Elmanın yarısını kendisinin yediği, yarısını da eşine yedirdiği takdirde iki çocukları olacağını söyler. Derviş yanlarına gelmeden çocuklara ad konmamasını ister ve padişahın çocuklardan birini kendisine vereceğine dair söz alır. Yarım elmaları yiyen padişahla eşinin iki erkek çocuğu olur. Zaman geçer, büyüyen çocuklar okula başlarlar ancak herkes tarafından “adsız” diye çağrılır, aşağılanırlar. Padişah ve çevresi çocuklara ad koymak için çözüm ararken derviş çıkagelir. Çocukların adını Ahmet ve Mahmut koyar. Hangi çocuğu kendisine vereceğini kararlaştırması için padişaha bir hafta süre tanır. Padişahla eşi Mahmut'un akıllı, Ahmet'in saf olduğu gerekçesiyle dervişe Ahmet'i vermeyi kararlaştırmıştır. Bir hafta sonra derviş gelir, ancak padişahla eşinin dervişe vermek istediği Ahmet'i değil, Mahmut'u alıp gider (2017, s. 28-30).

Elmanın yeni kurulan aileye bolluk, bereket ve hayırlı evlat getireceği inancı, kimi düğünlerde tekrarlanan ritüellerle kendini gösterir. “Nahçıvan'da gelin, oğlan evinin kapı eşiğine geldiğinde damat, damdan onun başına dilimlenmiş elma atar; bu, ‘hayırlı döllu ve bereketli gelin’ olsun diye yapılır. Böylece gelinin hayırlı evlatlar doğuracağına inanılır. Bu inanç ve uygulama Borçalı, Derbent, Erbil, Anadolu ve Kıbrıs'ta da vardır.” (Kalafat 2000, s.22; Üstünova, 2011, s. 150).

Anadolu'da başta Erzurum, Erzincan, Elazığ olmak üzere kimi yerleşimlerde koca evine gelen gelinin başına damat tarafından dilimlenmiş elma atılması (Üstünova, 2011, s. 14), gelinin geldiği eve bolluk getirmesi ve çocuk vermesi anlamı taşır.

Türk halk müziğinde de elma motifine sıkça rastlanır. Uçaner (2008), incelediği otuz bir türküde elma motifinin geçtiğini kaydetse de gerçek sayının çok daha fazla olduğu söylenebilir. Yalnızca adında/ilk dizesinde “elma” sözcüğü geçen türkülerden bazılarını hatırlamak gerekirse, “*Kiraz elmam*” (Adıyaman), “*Amasya'nın elması*”, “*Kilo kilo elmalar*” (Amasya), “*Bir dalda iki elma*” (Ankara), “*Al elma kızıl elma*” (Ardahan-Göle), “*Elmanın bir yanı pembe*”, “*Elmayı nazik soyarlar*” (Bilecik), “*Elma attım yuvarlandı*” (Bolu-Gerede), “*Ne elmadır ne de dar*” (Çorum), “*Elma aldım Bartın'dan*” (Çorum-Sungurlu), “*Elma aldım elmadan*” (Denizli-Acıpayam), “*Al elmayı daldan al*”, “*Elmayı bıçakladım*” (Elazığ), “*Bir dilim iki dilim üç dilim elma*” (Erzurum-İspir), “*Elmalar allanıyor*” (Gümüşhane), “*Dalda çıkmış bir elma*” (İstanbul), “*Al elma gönül alma*” (Kars), “*Elma attım nar geldi*” (Kastamonu-İnebolu), “*Karşıdan karşıya elmali dağlar*” (Kırşehir), “*Elma tekerlendi yâr*” (Kilis), “*Elmaların yongası*” (Konya), “*Elma dalda biter mi?*” (Kütahya-Gediz), “*Elma soydum enine*” (Niğde), “*Al elma soyulur mu?*” (Nevşehir-Ürgüp), “*Elmayidim gündün yana yarıldım*” (Orta Anadolu), “*Elmayı top top yapalım*” (Sakarya), “*Elma attım yarıldı*” (Sivas), “*Elma attım yuvarlandı*” (Tunceli-Ovacık) gibi örnekler anılabilir.

1. Elma sayısı olarak “üç”

Üç rakamı, mitolojinin olduğu gibi düşünce tarihinin de ilgi alanına girer. Platon'a göre ideal, “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramlarının bileşkesidir (Karip, 2008).

Boratav (2012), Çoruhlu (2002), Gültepe (2017), Karip (2008), Ögel (1998) gibi araştırmacılar üç rakamının eski Türklerden beri kutsallık taşıdığına vurgu yaparlar.

- Öncelikle Şamanizm'de âlem gökyüzü, yeryüzü ve yer altı olmak üzere üç bölümden oluşur. Gökyüzü, gökteki ışık âlemdir, yeryüzü orta âlemi, yer altı ise aşağıdaki karanlık dünyayı temsil eder.
- Üç rakamının sembolik bir anlamı da anne, baba ve çocuğu karşılaşmasıdır.
- Gök Tanrı inancında üç unsur vücut, can ve ruhtur. Vücut maddi varlıktır. Can, kan dolaşımını anlatır. Ruh ise irade anlamındadır.
- Altay Yaratılış Destanı'nda Tanrı Ülgen, dünyayı yaratırken üç balık da yaratmış; dünyayı bu üç balığın üzerine kurmuştur.
- Türk destanlarında üç sayısına sıklıkla yer verilir. Oğuz Kağan Destanı'nda Oğuz'un iki eşinden üçer çocuğu olur. İlk eşinden doğan çocuklara Gök, Dağ, Deniz; ikinci eşinden doğan çocuklara Gün, Ay, Yıldız adları verilir. İlk üç çocuktan Bozoklar Boyu, ikinci üç

çocuktan Üçoklar Boyu meydana gelir. Göç Destanı'nda Tanrı tarafından gönderilen üç karga, ülkenin her tarafında ne olup bittiğini hakana haber verir.

- *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde de üç sayısına çokça rastlanır. Örneğin Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi'nde Boğaç, üç kabilenin çocuğu ile aşık oynar. Begil Oğlu Emren'in Hikâyesi'nde Bayındır Han, misafir ettiği Begil'i av etiyse üç gün besler. Kanglı Koca Oğlu Kan Turalı Hikâyesi'nde Tırabuzan tekfurunun güzel kızı Selcen'i koruması için beslenen ilki kükremiş aslan, ikincisi kara boğa, üçüncüsü de kara erkek deve olmak üzere üç canavar vardır. Tekfur, bu üç canavarı kim yenerse kızını ona vereceğini vaat eder. Kan Turalı bu üç canavarı yener ve Selcen'le evlenir. Kam Püre Oğlu Bamsı Beyrek Hikâyesi'nde Bamsı bezirgânların yağmalanan mallarını kâfirlerden kurtarınca bezirgânlar beğendiği mallardan almasını isterler. Bamsı biri deniz tayı boz aygır, biri altı kanatlı gürz, biri de ak kırıklı yay olmak üzere üç şey alır.
- Göç destanının İran anlatımında Böğü Kağan'a Tanrı katından üç karga gönderilir. Bu kargalar, dünyanın bütün dillerini bilir ve ülkenin her tarafında olup bitenlerle ilgili hakana haber iletir.
- Bazı Türk masallarında padişahın üç oğlu ya da üç kızı vardır. Üç oğuldan büyük ve ortanca oğul, bir sorunu çözmek, bir engeli ortadan kaldırmak ya da ihtiyaç duyulan uzaktaki bir nesneyi bulup getirmek üzere akıl, güç ve beceri gerektiren bir görev üstlenirler. Büyük kardeşler üstlendikleri işte başarılı olamayınca görevi yerine getirmek en küçük oğula kalır.
- “Allah'ın hakkı üçtür” diyen Türkler, ekmeği, bayrağı ve Kur'an'ı üç kez öperler. Yine Türklerde “at-avrat-pusat” hayatın tamamlayıcı unsurlarıdır.
- Anadolu coğrafyasında anlatılan Türk masallarının sonunda hak edenlerin elde ettiği mutluluğu temsilen gökten üç elma düşer.

2. Masal ödülü olarak elma

Elma, Anadolu Türk masallarında iyileri ödüllendirmek için kullanılan önemli bir geleneksel motiftir. Masalda iyiyi temsil ederek sonunda hedefe ulaşmanın en büyük ödülü mutluluktur. Masalda mutluluğu hak eden kahraman olmak kadar masalı anlatmak ve dinlemek de ödüllendirilmesi gereken davranışlardır. Masal kahramanı gerçeğe ulaşma çabasıyla ödül hak etmiştir. Masalı anlatan, gerçeğin aktarılmasına aracı olduğu için ödüllendirilmelidir. Dinleyen ise gerçeğe varmak için dikkatini anlatıcı üzerinde toplayarak masalı baştan sona dinlemişse ödül almalıdır.

Ödülün, masalda çizilen mutluluk tablosuyla ilişkili olması kaçınılmazdır. Çünkü iyilerin muradına ermesi, kaderin sunduğu bir ödüldür. Anlatıcı, mutluluğun artarak devamı için ikinci bir ödül tasarlar. Bu ödül sayesinde, kurulan yuvanın çocukla devamı sağlanmış olacaktır.

Masalın üçüncü boyutu dinleyici ile tamamlanır. Dinleyicinin ödüllendirilmesi, masalarda ulaşılan mutluluk meyvesine, dinleyeni de paydaş kılmayı düşündürür. Türk masallarının ödülü gökten düşen üç elmadır. Bu nedenle masalların sonuç bölümlerine “üç elma” bölümü de denmektedir. Elmaların gökten düşmesi, kaynakların pek çoğunda adı “elma” olarak geçmese de, Âdem’le Havva’nın cennetten ayrılmalarına neden olan yasak ağacın meyvesini düşündürür. Başta Tevrat olmak üzere kimi kaynaklarda “elma” olarak anılan meyve, şeytanın dilinden “sonsuzluk ağacı” (Kur’an, 20/120) olarak da tanımlanır.

3. Geleneksel masalarda elma ödülünün paylaşımı

Türkiye’de masal derleme ve inceleme çalışmaları yapan bilim insanları masalarda geçen elma motifine dikkat çekmişlerdir. Halkın dilinden derlenmiş birçok masalda üç elma motifine karşılaşılmaktadır. Pertev Naili Boratav, Umay Günay, Saim Sakaoğlu, Bilge Seyidoğlu, Naki Tezel, Muhsine Helimoğlu Yavuz, Ali Berat Alptekin, Esmâ Şimşek, Cafer Özdemir gibi halk edebiyatı araştırmacıları, Türk masal edebiyatındaki pek çok motif yanında elma motifini de incelemişler, masalların sonunda elmaların nasıl bölüştüğünü tespit etmişlerdir.

Masalların sonunda elmalardan biri genellikle masal kahramanlarının başına düşer. Bu da mutluluğu elde etmenin göstergesidir. Kırk gün kırk gece süren düğün sonunda bir yuva kurulmuş ve geleceği inşa etme iradesi ortaya konmuştur. Bolluk, bereket, çoluk çocuk sahibi olmak, elmanın temsil ettiği değerlerdir. Çocuk, yeni kurulan yuvanın en anlamlı meyvesidir. Elma, çocuğun dünyaya geleceği ortamın hazırlayıcı unsurudur.

Tarık Dursun K. (2001), masalın sonuç bölümünü açıklarken şunları söyler:

Üçüncü bölüm, masalın sonudur. Kişiler serüvenlerini yaşamışlar, edebileceklerini etmişler, engelleri aşmışlar, kötülükleri yenmişler, birbirlerine de kavuşmuşlardır. Masal anlatıcısı, artık masalı bağlayacaktır; “gökten üç elma düştü” der. Bir çeşit iyilik, ister, özlem dağıtır: Dinsel güçlü elmanın kutsal kitaplarda yeri olan, Âdem’in Havva’ya sunduğu soydan ‘biri dinleyene, biri bu masalı anlatana biri de orada olmayan, olası dinleyene’ adanır.

Ama yine masal geleneğine göre, elma dağıtımı çokluk, çocuklar arasında yapılır: ‘Gökten üç elma düştü. Biri bana, biri sana, biri de bütün çocuklara. (2001, s. 23).

Helimoğlu Yavuz'un derlediği *Yedi Çingene* masalında anlatıcı “*Gökten üç elma düşmüş, biri kahramanlarımızın başına, biri anlatanın, biri de dinleyenlerin başına.*” (2002, s.339) cümlesiyle elmaları adil bir biçimde paylaştırır. *Fatma ve Nar Tanem Bir Tanem* adlı masallarda da paylaşım aynı şekildedir (2002, s. 257, s. 414).

Dertli Fatma ve Ahmet Şah ile Kardeşi İbrahim masallarında üç elma “*Biri anlatana, biri yazana, biri de dinleyene.*” (Helimoğlu Yavuz, 2002, s. 427); “*Biri diyenin, biri yazanın, biri de dinleyenlerin.*” biçiminde anlatan, yazan ve dinleyen arasında eşit olarak pay edilir (Helimoğlu Yavuz, 2002, s. 334).

Elma bazen de mutluluğu hak eden kahramanlar tarafından anlatıcıya ikram edilir. Anlatıcı bu mutlu insanların elinden aldığı üç elmayı da kendine saklar. *Eşmanip* adlı masalda olduğu gibi, padişahın kızı ile evlenmek isteyen kişi, padişahın bütün sınavlarından başarıyla geçer ve kızını almaya hak kazanır. Düğün dernek kurulur. Anlatıcı da düğüne uğrar. Kendisine verilen elmaların üçünü de “*Birini bana, birini Bölükbaşı'nın Yılmaz'a, birini masalı söyleyene.*” diyerek kendine ayırır (Helimoğlu Yavuz, 2002, s. 183). (Masal anlatıcısının gerçek adı Yılmaz, sülale adı Bölükbaşı'dır.)

Bütün elmaları kendine ayırma tavrı başka masallarda da karşımıza çıkar. Pertev Naili Boratav'ın, annesi Sıdika Hanım'dan derlediği *Az Gittik Uz Gittik* kitabındaki masallardan *Deli Gücük*'te anlatıcı, gökten düşen üç elmayı “*biri bana, biri masalı anlatana, biri de Sıdika Hanıma.*” (1969, s.175); *Telli Top* masalında ise “*Biri bana, biri masal söyleyene, biri de Sıdika Hanıma.*” cümlesiyle kendine ayırdıktan sonra “*Çöpü, kabukları da dinleyenlere*” diyerek dinleyiciye elmanın çöpünü ve kabuklarını layık görür (1969, s. 209).

Kırk Oğlan adlı masalda “*Gökten üç elma düştü. Biri anlatanın, biri söyleyenin, biri de benim.*” (Tezel, 1997b, s.8); *Cinpulat* adlı masalda “*Gökten düştü üç elma, biri bana, biri hikâyeyi anlatana, biri de Abdullah Çavuşun oğlu İsmail Çavuşa.*” (Masalın anlatıcısının adı İsmail Çobanoğlu, babasının adı Abdullah'tır.) (Sakaoğlu, 2002, s.421); *Rus Kralını Çalan Hırsız* adlı masalda “*Gökten düştü üç elma: Biri Börek'e, biri söyleyene, biri de bana.*” (Sakaoğlu, 2002, s.524) (Anlatıcı Börek Türk'tür.) diyen anlatıcı elmaları kimseyle paylaşmaz.

Anlatıcı bazen elmaların ikisini kendine, birini dinleyenlere ayırır: *Şemşirak Taşları* masalında “*Gökten düştü üç elma; birisi söyleyene, birisi dinleyene, birisi de bana.*” (Sakaoğlu, 2002, s.412); *Kara Kedi* masalında “*Gökten üç elma düştü. Biri benim, biri anlatanın, biri de sizin.*” (Tezel, 1997a, s. 79); *Beyböyrek ve Muradına Nail Olamayan Dilber* masallarında ise “*Gökten üç elma düştü, biri bu masalı düzüp koşana, biri dinleyenlere, biri de bana.*”

(Seyidoğlu, 2006, s. 74), “Gökten, üç alma düştü, ikisi söyleyene, birisi de dinleyenlere.” (Seyidoğlu, 2006, s. 175) cümleleriyle bu paylaşım dile getirilir.

Bazen de Tezel’in *Kismetimi Arıyorum, Güneş Kızı*; Sakaoğlu’nun *Tuz Kadar Sevgi*; Helimoğlu Yavuz’un *Güzel Kız ile Yedi Kardeşi* masallarında olduğu gibi anlatıcı elmaların birini kendine ayırır, ikisini dinleyenler arasında pay eder:

“Gökten üç elma düştü. Biri benim, ikisi sizin.” (Tezel, 1997a, s.43).

“Gökten üç elma düştü. İkisi sizin, birisi benim.” (Tezel, 1997b, s.29).

“Gökten üç elma düştü, ikisi dinleyenlere, biri de söyleyen boşboğaza.” (Sakaoğlu, 2002, s. 478).

“Gökten üç elma düşmüş. Biri masalı anlatana, ikisi de dinleyenlere.” (Helimoğlu Yavuz, 2002, s. 286).

Elmaları paylaşma/paylaştırma biçimi farklılık gösterse de, ödüllendirme aracı daima elmadır, üç tanedir ve gökten düşer. İnsanlığın nihai hedefi olan mutluluğa ulaşma konusunda elmanın taşıdığı çağrışım, Türk masal edebiyatına hâkim olan ortak özelliktir.

4. Telif masalarda elma ödülünün paylaşımı

Sözlü kültürde olduğu gibi, yazarlar tarafından kaleme alınmış bazı masalarda da elma ödülü kullanılır. Eflâtun Cem Güney, Tarık Dursun K[akınç], Mustafa Ruhi Şirin, Ayşe Kilimci, Bestami Yazgan, Selami Yıldırım, Betül Tarıman gibi yazarlar, yazdıkları özgün masalların sonunda elma ödülüne yer verirler. Böylece sözlü edebiyattan yazılı edebiyata, kuşaklar arasında kültür aktarımı yaparlar. Böylece değerler sisteminin ve kültürün sürekliliği vurgulanmış olur.

Masal yazarı elma ödülünden pay alabilir. Masal üretmenin karşılığı olarak bütün elmaları kendine ayırabileceği gibi dilerse masal kahramanları ya da okurlara da dağıtabilir. Masalda verilmek istenen iletiye göre, bazen olumlu bir davranışı özendirmek için, o kavramı temsil eden kahramanı elma ile ödüllendirebilir. Bu da, okurun ödüllendirilen kahramanın yanında yer almasını sağlar. Tercihini iyi, doğru ve güzelden yana yapmasına ortam hazırlar.

Geleneği sürdürme adına telif ya da güncellenerek yeniden yazılmış masalarda “üç elma” ödülünün dağıtıldığı örneklere rastlanır. Ancak sözlü kültürde yaşayan masallardaki kalıp anlatımlar, yerini daha özgün anlatımlara bırakır. Masalın içeriğinde söz konusu edilen izlek/tema, kavram ya da tip çevresinde elma ödülünün paylaştırıldığı görülür.

Farklı ödül dağıtma biçimleri uygulanır.

Elmaları yetimlerin, hakkına razı olanların, dürüstlerin, evine ocağına sahip çıkanların başına düşüren anlatıcılar vardır.

Kimi masallarda elmalar gökten düşmez.

Bazen elmaların sayısı değişir.

Kahramanların çabasıyla hayata anlam katamaması durumunda elmalar çürür.

Bu dikkatle Eflâtun Cem Güney'in masalları incelendiğinde, *Evvel Zaman İçinde* kitabındaki *Sırmalı Pabuç*'ta üç elma "yüzü gülmedik yetimlerin" (1997, s. 38), *İncili Yorgan*'da "Hakkından fazla hak istemeyenlerin" (1997, s. 66), *Üç Turunçlar*'da "kimseye ayın oyun etmeyenlerin" (1997, s. 102), *Sedef Bacı*'da "başkalarının alnına kara sürmeyenlerin" (1997, s. 115), *Perili El*'de "evini, ocağını cennete çevirenlerin"; *Masallar* kitabındaki *Kara Yılan*'da "anasız kuzulara kol kanat gerenlerin" (1997, s. 185), *Bir Göze Bir Gül*'de "başkasının kısmetine göz dik[mey]enlerin" (1997, s. 300), *Ak Gün Kara Gün*'de "yerini, yuvasını dağıtmayanlarını", (1997, s. 315), *Elmas Beşik*'te "hasret çekenlerin" (1997, s. 354), *İlk Bahtım Altın Tahtım*'da ise "kimin ne muradı varsa onun başına" (1997, s. 396) düşürülür.

Güney'in *Kül Kedisi* masalında "Keloğlan'ın kabak başına" iki elma düşer (1997, s. 143).

Tarık Dursun K., *Düşçü Oğlan* masalında "biri anlatana, biri dinleyene, biri de bu masalı kaleme alıp yazana." diyerek anlatıcının üç elmayı dinleyen ve yazan arasında eşit olarak bölüştürmesini sağlar (2018, s. 40).

Güney, *Evvel Zaman İçinde* kitabındaki *Hamur Bebek* ve *Altın Perçemli Çocukla Sırma Saçlı Kız*; *Masallar* kitabındaki *Nartanesi* ve *Zümrütanka* masallarında gökten düşen üç elmayı paylaştırırken masalları dizip koşan/donatan kimliğiyle elmalardan birini kendine ayırır: "Gökten üç elma düştü, biri bu masalı dizip koşana, biri okuyup dinleyene, birini de okuyup üfledim, insan çocuğumun ruhuna bağışladım." (2009, s. 139, s. 161; 1997, s. 169).

Bu paylaşım küçük birkaç sözcük değişikliğiyle *Dünyanın Tadı* masalında da uygulanır: "Gökten üç elma daha düştü: Biri bu masalı dizip donatana, biri oturup anlatana, birini de okudum, üfledim; insan çocuğumun ruhuna bağışladım." (Güney, 1997, s. 375).

Sabırtaşı masalında masal paylaşımı şöyledir: "Gökten üç elma düşmüş, doyulur mu tadına! Biri bu masalı okuyup dinleyenlere; biri *Sabırtaşı*'ndan daha sabırlı olup, yerine göre ağlamasını, gülmesini bilenlere; birini de yine okudum üfledim; insan çocuğumun ruhuna bağışladım." (Güney, 1997, s. 237).

Aynı dikkatle Mustafa Ruhi Şirin'in *Mavi Rüyalar Gören Çocuk*, Ayşe Kilimci'nin *Masal Ektim Oyun Bıçım* ve Betül Tarıman'ın *Elma Ağacı Kasabası Sakinleri* kitaplarında yer alan masallara da bakılabilir.

Şirin, kitaba adını veren masalın sonunda gökten düşen üç elmadan birini okuyucuların almasını, diğer ikisinin de yoksullara dağıtılmasını ister (2017, s. 64).

Hiç Yüzünden masalında uykudan uyanan Keloğlan, avuçları arasında üç elma bulur. Elmaların üçü de çürüktür (Şirin, 2017, s. 101). Elmaların çürümesi, çalışmayan, hayata çabasıyla katkıda bulunmayan insanın elmayı hak etmeyeceğini sezdirir.

Kuyruksuz Kalan Tilki masalının sonunda Şirin, Keloğlan'ın dilinden annesinin gülümsemesiyle gökten üç elma düştüğünü söyler. Üç elmayı da dünyada annesini en çok seven üç çocuğa bağışlar (Şirin, 2017, s. 115). *Horozlu Çocuk*'ta bu kez dev anasının gülmesiyle gökten üç elma düşer. Şirin, bu üç elmayı "*rüyasında dev gören çocuklar*"a (2017, s. 136) armağan eder.

Ayşe Kilimci, *Serçenin Tartısı*, *Karınca'nın Ölçüsü* masalının sonunda "*Gökten üç elma düştü; serçelere, karıncalara, La Fonten'e...*" (2017, s. 18) diyerek üç elmayı tabii unsurlarla 17. yüzyıl Fransız masal yazarı La Fontaine arasında bölüştürür. *Dikenci Karga'da "Gökten üç elma düştü, üçü de masal söyleyenlere."* (2017, s. 27) cümlesiyle sadece masal anlatıcılarını ödüllendirirken, *Para Tohumu* masalının sonunda gökten düşen üç elmayı kalemi doğru tutan, iğneyi ve makası iyi kullanan, müzik yolunda emek veren ve ustasının, atasının emeğini ziyan etmeyenler arasında paylaştırır (2017, s. 37).

Perçinli Darçınlı Masal'da gökten düşen üç elma "*Masal sürene, masal sevene, masal diyene*" (Kilimci, 2017, s. 57) gider.

Kilimci'nin (2017) *Çöp Kraliçesi*, *Kahraman Bal Kabağı*, *Tuzun Dibi Altın*, *Keloğlan'ın Ali Cengiz Oyunu*, *Bilicinin Masalı/Müneccim Masalı*, *Dikme Kızın Tutma Kızım* gibi masallarında gökten düşen elmaların sayısı belirsizdir. Elma paylaşımı da ilginçtir. Adı anılan masalların ilkinde "*Gökten düşen elmalar, çöpüne, diline, eline sahip olanlara*" (2017, s. 48); ikincisinde "*rengârenk düşler kurmaktan yorulup usanmayanlara; düşüp kalkmaktan, eli yüzü çizilmekten ama gene de kendisi olmaktan vazgeçmeyenler*"e (2017, s. 66); üçüncüsünde "*sütün, peynirin, emeğin değerini bilenlere*" (2017, s. 90); dördüncüsünde "*Ali Cengiz numarasına gönül indirmeyip kendi çalışan, kendi kazanan, kazandığından güçsüze de pay veren, gönlü genişlere*" (2017, s. 105); beşincisinde "*bilgili olmak için çabalayanlara*" (2017, s. 117); altıncısında ise "*ayrılan sevdalılar*"a (2017, s. 128) armağan edilir. Dikkat edilirse ödül dağıtılan herkes, hak ettiği, layık olduğu ya da örnek davranışlar sergilediği için kendisine

ödülünden pay verilir. Bu tavır, masalın sunulduğu hedef kitlede ödülü hak edecek olumlu tutumlar geliştirmeyi amaçlar.

Kilimci, *Üç Turunçlar* masalında bu kez gökten elma değil, yıldız düşürür. Yıldızları da sevgi, can ve sıla hasreti çekenlere dağıtır (2017, s. 77).

Bestami Yazgan da *Paten Giyen Kaplumbağa* kitabında yer verdiği *Küçük Sincap Ormanı* başlıklı masalında temaya uygun olsun diye gökten üç ceviz düşürür, üçünü de “*hem masalı hem de cevizi sevenlere*” (2015, s. 16) armağan eder.

Tarık Dursun K.’nın *Deve Tellal Pire Berber İken* kitabında yer alan *Al Elmanın Hakkı*’nda gökten beklediği elmalar düşmeyince masal anlatıcısı kızar, çarşıya gider, bir araba elma alıp getirir; masal dinleyen çocuklara dağıtır. Ardından “*Kötü mü ettim, iyi mi ettim?*” diye sorar ve kendi sorusunu “*Herhalde iyi ettim!*” diye cevaplar (2018, s. 19).

Aynı yazar, *Üç Kuzular* adlı masalında gökten düşen üç elmayı da kitabı okuyana verir, “*üçü de onun olsun, o dilediği gibi yapsın.*” (2018, s. 48) diyerek masalı bitirir.

Selami Yıldırım, *Kral Olmak İsteyen Çocuk* kitabının sonunda gökten düşen elmalardan birini kendine alıkoyarken, “masal okuyan” ve “masal dinleyen”i birbirinden ayırır; elmaları “*biri bu masalı yazanın, biri bu masalı okuyanın, biri de bu masalı dinleyenlerin başına*” (2012, s. 63) diyerek düşürür.

Betül Tarıman, *Elma Ağacı Kasabası Sakinleri* kitabında yer verdiği *Ressam Fare Cesur Yürek* başlıklı masalda bir kısmı okura, bir kısmı da masalı dinleyeninin kucağına olmak üzere “*gökten bir sürü elma*” düşürür (2018, s. 66). Böylece masal okuyan ya da dinleyen kişi olması ve payına elma düşenler arasında yer alması konusunda okur, dolaylı olarak teşvik edilir.

5. Sonuç ve öneriler

5.1. Sonuç

Türk masal anlatma geleneğinde,

- Masal kahramanı olarak gerçeği/mutluluğu aramak, ödüllendirilmesi gereken bir çabadır.
- Ödül mistik ve metafiziktir, aynı zamanda somut bir karşılığı vardır.
- Ödül, dayanışma ruhunu diri tutar, paylaşma bilincini yaşatır.
- Ödül kutsal kaynaklıdır, gökten/cennetten gelir.
- Ödülün bolluk, bereket, doğurganlık gibi zengin mitolojik çağrışımları vardır ve toplum hafızasını tazeleme işlevi görür.

- Ödül yasak meyveyi çağrıştırmayla dinleyiciyi insani tecrübenin ilk basamağına götürür.
- Ödül, toplum hayatında özellikle evlenme törenlerinde somut bir gösterge olarak varlığını sürdürür.

5.2. Öneriler

- Masalların çocukların dinleme ve konuşma becerilerini geliştirdiğı, hayal güçlerini zenginleştirdiğı, anlatan/okuyan ve dinleyen arasında sevgi bağıını güçlendirdiğı göz önünde bulundurularak günümüz çocuklarının ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecek sanat masalları yazılabilir.
- Yeni masallar yazılırken örnek alma, esinlenme, düzenleme ve yeniden yazma gibi amaçlarla geleneksel masallardan yararlanılabilir.
- Geleneksel masallardaki kahramanı, anlatıcıyı ve dinleyiciyi ödüllendirme davranışı güncellenerek kahramanı, yazarı ve okuru ödüllendirme biçiminde çağdaş çocuk edebiyatı masallarına taşınabilir.
- Gökten düşen elma, günümüz çocukları tarafından kolay anlaşılır bir imge değilse, daldan düşen elmaya dönüştürülebilir.
- Sözlü kültürde eskiye oranla ağırlığını yitirmiş ödül paylaşımı niteliğindeki elma dağıtımı, yaşatılması gereken geleneksel bir motiftir. Üç elmayı paylaşırma motifi, günümüz çocukları için üretilen özgün masallarda da kullanılabilir, böylece kültürün kuşaktan kuşağı aktarımı sağlanabilir.

Kaynaklar

- Alptekin, A. B. (2002). *Taşeli masalları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Altun, I. (2008). Türk halk kültüründe elma. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 3/5
- Bilkan, A. F. (2009). *Masal estetiğı*. (2.Baskı), İstanbul: Timaş Yayınları.
- Boratav, P. N. (1969). *Az gittik uz gittik*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Boratav, P. N. (2012). *Türk mitolojisi*. çev. R. Özbay, Ankara: BilgeSu Yayınları.
- Büyükoğuz, R. (2004). *Halk anlatmalarında elma motifi üzerine bir araştırma*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya
- Çoruhlu, Y. (2002). *Türk mitolojisinin anahatları*. İstanbul: Kabalcı Yayınları.
- Demir, N. (2017). *Anadolu Türk masallarından derlemeler*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Duymaz, A. (2001). *Kerem ile Aslı hikâyesi üzerinde mukayeseli bir araştırma*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gültepe, N. (2017). *Türk mitolojisi*. İstanbul: Kapı Yayınları.

- Güney, E. C. (1997). *Masallar*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Güney, E. C. (2009). *Evvvel zaman içinde*. İstanbul: Nar Yayınları.
- hayatimdegisti.com (Erişim: 22.03.2018)
- Helimoğlu Yavuz, M. (2002). *Masallar ve eğitimsel işlevleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- İnan, A. (1996). *Tarihte ve bugün Şamanizm-Materyaller ve araştırmalar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- K.[akınç] T.D.(2001). *Güzel uykular Alara*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- K.[akınç] T.D.(2018). *Develer tellal pireler berber iken*. İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Kalafat, Y. (1999). *Doğu Anadolu'da eski Türk inançlarının izleri*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Kalafat, Y. (2000). *Kırım Kuzey Kafkasya kültür hattı sosyal antropoloji araştırmaları (Kırım-Dağıstan-Kuzey Kafkasya gezi notları ve Türk halk inançları)*, Ankara: ASAM Yayınları.
- Karip, M. (2008). Üçün sırrı! *milliyet.com.tr* (Erişim: 21.10.2018)
- Karaman, H., Özek, A., Dönmez, İ. K., Çağrıçı, M., Gümüş, S., Turgut, A. (2015). *Kur'an-ı Kerim açıklamalı meali*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kilimci, A. (2017). *Masal ekim oyun biçtim*. İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Kozanoğlu, M. T. (1992). *Yunan mitolojisi*. İstanbul: Düşünen Adam Yayınları.
- Ögel, B. (1998). *Türk mitolojisi I*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Özdemir, C. (2018). *Anadolu sahası halk masallarında elma motifi*, Ankara: Kurgan Edebiyat.
- Sakaoğlu, S. (2002). *Gümüşhane ve Bayburt masalları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Sarıtaş, S. (Tarihsiz). *Türk mitolojisinde sayılar (Sunu)*. www.acikders.com (Erişim: 05.12.2018)
- Seyidoğlu, B. (2006). *Erzurum masalları*. (3.Baskı), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Seyidoğlu, B. (1995). *Mitoloji-Metinler, Tahliller*. Kayseri: Bizim Gençlik Yayınları.
- Şimşek, E. (1996). Türk folklor ve halk edebiyatında elma. *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 105, ss. 203-216.
- Şimşek, E. (2001). Yukarı Çukurova masallarında motif ve tip araştırması. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Şimşek, E. (2008). Ölümsüzlük ilacı elma. *Turkish Study International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 3/5
- Şirin, M. R. (2007). *Masal atlası*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2017). *Mavi rüyalar gören çocuk*. İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Tarıman, B. (2018). *Elma ağacı kasabası sakinleri*. İstanbul: Uçan At Yayınları.
- TDK (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tezel, N. (1997a). *Türk masalları 1*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Tezel, N. (1997b). *Türk masalları 2*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Uçaner, B (2008). Meyvelerin türküsü. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 3/5

Üstünova, K. (2011). Erzurum düğünlerinde ‘elma atma’ geleneği. *Millî Folklor*, S.90

www.sezenaksu.net (Erişim: 5.12.2018)

www.turkuler.com (Erişim: 5.12.2018)

Yazgan, B. (2015). *Paten giyen kaplumbağa*. (7.Baskı), İstanbul: Nar Çocuk.

Yıldırım, S. (2012). *Kral olmak isteyen çocuk*. (3.Baskı), İstanbul: Nar Çocuk.

Extended Abstract

There are certain stages in the Turkish telling tales tradition. In the tales that begin with tongue twister after the event is introduced, development, and analyzed, the narrator rewards people coming together. It is an ideal world for the reunion of heroes in tale and marry in a forty-night and forty-night wedding. Children will be born from this family, the happiness gained will continue to increase. The narrator tells falling three apples from the sky to reproduce the happiness obtained after depicting this scene. He shares the apples between himself and the listener.

At the end of Turkish tales, three apple fall from the sky. Fall from the sky is the expression of holiness and evokes the heaven.

It is important to have three apples falling from the sky. In Turkish mythology the number three is sacred as one, three, four, seven, nine and forty numbers. The number three is a number with rich meanings in Turkish mythology. The world consists of three parts: earth, sky and underground in Shamanism. The human is a combination the body, life and soul in the belief of the Sky God. The three number is found a lot in Turkish epics. In Oguz Kagan Epic, Oguz has two children from two wives. Children born from his first wife are named as Gök, Dağ, Deniz; the children born from the second wife are named as Day, Moon, Star. The first three children form the basis of the Bozoklar lineage. and the second three children form the basis of Üçoklar lineage. The three crows sent by God in the Epic of Migration, inform the Khan about what is happening in the country.

The sultan has three sons or three daughters in some Turkish tales. The first and second son takes a duty that requires mind, power and skill in the tales beginning with "A sultan had three sons," The goal is to solve a problem, eliminate an obstacle. First the older son request the duty, but cannot be succeed in that duty. Then the second child is assigned and he fails. When the two sons did not return from where they went, the third son was assigned. The third son accomplishes the duty and returns home. The positive features of apples is emerge in Greek, Roman, British, Arab-Persian, Scandinavian and Germanic mythologies. In Turkish mythology, apple means wealth, plantfulness and fertility.

The apple becomes the subject of a conflict between Hera, Aphrodite and Athena in Greek mythology. The wife of Zeus-the-God is Hera, and his daughter is Aphrodite. Athena is the Goddess of War and Wisdom. The three goddesses claim that they are the “most beautiful” and they wants to get the golden apple which has “the most beautiful” writing on it. But Paris, whom Zeus commissioned to give the apple whoever he wants, gives the golden apple to Aphrodite in return for the love of Helen. It means that Aphrodite is approved as a “Goddess of Beauty”.

The tale narrator divides the three apples falling from the sky in his own way. This distribution is completely depends on his choice. He may prefer to keep the apples to himself or share them among listeners. Listening the tale carefully, requires the award. The tale writer deserves the award. The person who wrote the tale can be given an apple. The person who wrote the tale may also be given an apple. In return for producing fairy tales, the writer can keep all apples to himself; if he wish, he can share apples between fairy tale heroes or readers. According to the message to be given in the fairy tale, sometimes to promote a positive behavior, the hero representing the concept can be rewarded with apples. This allows the reader to stand with the rewarded hero. The writer prepares the environment in favor of good, right and beautiful.

Scientists who have tale compilation and review studies drawn attention to the apple tale motifs in Turkey. There are three apple motifs in many tales compiled from the from oral literature. The folk literature researchers like Pertev Naili Boratav, Umay Gunay, Saim Sakaoglu, Bilge Seyidoglu, Naki

Tezel, Muhsine Helimoglu Yavuz, Ali Berat Alptekin, Esmâ Simsek, Cafer Ozdemir examined many motifs in Turkish fairy tale literature as well as the apple motif, and determined how the apples were shared at the end of the fairy tales.

As in oral culture, some fairy tales written by the writers also use an apple award. The writers such as Eflâton Cem Güney, Tarık Dursun K[akınc], Mustafa Ruhi Sirin, Ayşe Kilimci, Bestami Yazgan, Selami Yıldırım, Betül Tarıman include the apple award at the end of their fairy tales. Thus, they transfer culture between generations from past to present, from oral literature to written literature. Today's generations are connected to the past with an apple motif. Thereby, continuity of society, values system and culture is emphasized.

In this paper, how apples are shared in written tales will be determined, examples showing that this tradition continues with some changes in contemporary tales will be given, and the importance of this in terms of culture transfer will be emphasized as in traditional tales.

In this study, descriptive analysis approach will be applied among qualitative research methods.

1. What meanings does the apple have in Turkish and world mythology?
2. How is the apple motif expressed in Turkish tales?
3. How is the apple motif expressed in Turkish epics?
4. What is the place and importance of the three numbers in Turkish culture?
5. For which purposes has the apple been identified as a reward in Turkish tales?
6. How are the apple awards used in original tales written by our contemporary writers for today's children?
7. What is the function of the apple award in tales for culture transfer?